

E L D A V A N T A L D E

E

ncara perdura la polèmica entre els partidaris i els contraris de la televisió. Per als uns és un invent fantàstic i per als altres un monstre que ens devorará a tots. Mentrestant, la troballa no tan sols ha entrat a la nostra vida, sinó que la va modificant amb rapidesa: canvia hàbituds i horaris, relacions familiars i conceptes sobre l'aprofitament de l'oci. De passada, posa en crisi empreses com les sales d'espectacles de teatre i de cinema, i s'apodera descaradament d'aquest darrer, convertint-lo en un servidor submís.

Signes del temps

Però, a més, engendra uns fills que neixen amb una empenta aclaparadora, com ara el vídeo i les cambres d'aficionat.

Aquest aspecte, la difusió d'aparells gravadors-reproductors d'imatge i so, de nivell professional o posats a l'abast de pares i fills de família (allò que en diem «particulars») va capgirant el sentit de la notícia i, sobretot, les possibilitats d'interpretar-les sense haver de recórrer, necessàriament, a comentaris aliens. Les cambres de vídeo es popularitzen d'una manera fulgurant. Cada vegada n'hi ha més, amb una gran varietat de marques i de models, i una tendència —per ara— a abaratir els preus. Han substituït dramàticament el cinema d'aficionats (ja només resisteixen els romàntics) i no costa gaire de vaticinar que aviat seran tan casolanes com els aparells fotogràfics.

Ja hem arribat en un moment en el qual la televisió és pertot. No es produeix succés, bo o dolent, celebració o desgràcia, que no tingui a frec almenys una cambra de televisió en mans professionals o d'aficionat, enregistrant puntualment qualsevol cosa que passi sota cobert o a la serena. A més, el nou

mitjà ha fet irrupció tot inspirant un respecte digne de remarcar. La justícia no admet com a prova les cintes magnetofòniques, al·legant que la veu pot ésser manipulada. Però, en canvi, sembla que les gravacions de vídeo li mereixen una altra consideració.

Fa pocs dies, les emissores de tot el món van divulgar les estremidores imatges del linxament de dos soldats britànics a l'Ulster. Tres companyies de TV van filmar tots els detalls del fet, alguns dels quals no es van atrevir a fer públics per la seva cruessa. Posteriorment, la policia nord-irlandesa va reclamar que els fossin lliurades les cintes completes, comprnent els fragments no retransmesos. Els volien per a utilitzar-los com a prova vàlida, però les companyies de televisió van negar-s'hi.

Alguns diputats de la Cambra dels Comuns van protestar i suggeriren que calia una llei que permetés obligar les productores a lliurar les gravacions efectuades. El RUC, que amb tots els respectes és la sigla de la Royal Ulster Constabulary, va afirmar que prendria totes les mesures necessàries per a aconseguir les filmacions.

Són detalls de l'inici d'una nova era. La fotografia, tot i que déu n'hi do, no ha arribat a assolir aquest grau d'interès. Li ha faltat el do de la seqüència i el de la reproducció immediata, sense passar per laboratoris, d'imatges mòbils.

Ens hem de preparar per a uns canvis que ja es produeixen ara, tan de pressa que ens passen a tocar i quasi no ens n'adonem, tot i que ens afecten en un sentit o altre. Haurem d'anar amb molt de compte, perquè la mirada màgica de la televisió ho abastará tot.

Ja ha estat explicada una colla de vegades una anècdota referida a Joan Oliver. Crec que no és inoportú repetir-la aquí: l'Oliver, en el curs d'una entrevista, digué que ell, personalment, preferiria que Catalunya pogués comptar amb una televisió ben lliure, ben nostra i sense imposicions forasteres, que no pas amb un Estatut d'Autonomia. Quan va dir-ho, semblava només una frase enginyosa. Però cal no oblidar que els grans poetes tenen el do de la premonició.

P E R E C A L D E R S